

РЕШЕНИЕ

№ 6356

гр. София, 26.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав,
в публично заседание на 05.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Светла Гечева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **6271** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 203 АПК, вр. чл.1, ал.2 от ЗОДОВ.

Производството по делото е образувано по подадена от М. О. П., с ЕГН [ЕГН] /малолетен/, действащ чрез неговата майка и законен представител М. А. П., с ЕГН [ЕГН] от [населено място], чрез пълномощника си адв. Г., искова молба срещу Национална здравноосигурителна каса, представлявана от управителя ѝ, с която моли съда да осъди ответника да му заплати сумата от общо 21 252,25 лв. /след увеличение на исковата претенция/, представляваща претърпени от ищеца имуществени в размер на 4500 евро – 8801,23 лв., представляващи направени разходи за извършена операция на ищеца извън България, 1 041,48 лв. лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба и 115,66 евро – 226,21 лв., представляващи направени разходи във връзка с усложнено здравословно състояние на ищеца от 30.01.2020 г., и неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., изразяващи се в болки, страдания, депресия, отчаяност, чувство на безнадеждност, несигурност от предстоящата операция и липсата на финансиране за нея и 1183,33 лв. лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба, всичко в следствие на отменен по съдебен ред административен акт – Заповед № РД-Е-113-01-523/28.05.2020 г. на управителя на НЗОК, с който е отказано заплащането на ищеца на услуги по чл. 7 и чл. 8 от Наредба I 2/27.03.2019 г. на

управителя на НЗОК, ведно със законната лихва върху претендираните главници, считано от датата на подаване на исквата молба до окончателното изплащане на сумите.

В исквата молба са изложени подробни съображения за основателността ѝ. Посочва се, че след неуспешни операции в Р. България на вродена съчетана аномалия на половия член на ищеца, майката на ищеца подаде заявление в НЗОК за финансово подпомагане на лечението на детето в клиника в С., с вх. № Е-113-01-916/14.10.2019 г. Офертата, която е предоставена за лечение е в размер на 6500 евро, съгласно фактура. Докато чакат одобрение на заплащането, родителите получават дата за операция – 21.01.2020 г. Тъй като имало забава в произнасянето, родителите били решени да намерят финансиране, за да може да се извърши операцията. През периода от подаване на заявлението, до извършване на операцията, както родителите, така и детето претърпени силни емоционални притеснения, тревожност от това дали ще успеят да намерят финансиране и да направят операцията. Детето, макар и на 9 години по това време, се тревожел, като гледал родителите си, които били силно напрегнати и притеснени от създалата се ситуация. Нещо повече, детето изпаднало в депресия от създалата си ситуация. Родителите успели да съберат сумата от 4500 евро и след разговор на място с лекаря, който щял да извърши операцията, той се съгласил да я направи и за посочената сума. Сумата била платена на място и операцията била извършена, три месеца след подаване на заявлението за финансиране.

Осем месеца след подаване на заявлението, на 28.05.2020 г. родителите получили заповед от управителя на НЗОК, с която е отказано финансиране с мотива, че не се заплащат дейности, за които не е получено предварително одобрение. Заповедта е оспорена пред съда, който с решение № 5308/02.09.2021 г., постановено по адм.д. № 5680/2020 г., 22 състав на АССГ отменил заповедта. Решението на АССГ е потвърдено с решение на ВАС. След влизане в сила на решението за отмяна на заповедта /04.05.2022 г./ и въпреки дадените указания от съда, за ново произнасяне в 3-месечен срок/, до 13.02.2023 г. ново произнасяне от органа няма. Със заповед № РД-Е-113-01-361/14.02.2023 г. управителят на НЗОК е одобрено заплащането на платената на 21.01.2020 г. операция. Въпреки сключения договор между НЗОК и майката на ищеца за заплащане на медицински услуги, плащане не е извършено.

В резултат на отказа, детето се е затворило в себе си, изпаднало в депресия, тъй като се обвинявал, че родителите му заради него живеели в непрекъснати заеми и се налагало да правят сметка за всичко, претърпял е страдания, изразяващи се в страх и стрес от липсата на възможност да проведе лечението в чужбина.

Счита, че са налице всички елементи на фактическия състав на чл. 1, ал.1 ЗОДОВ, тъй като е налице незаконосъобразен акт, отменен по съдебен ред, претърпени вреди и причинна връзка между отменения акт и вредите. Цитира решение на СЕС, съгласно което при установена незаконосъобразност на направен отказ за медицинско финансиране, а същевременно болничното лечение е приключило и осигуреното лице е направило съответните разходи за него, националният съд следва по реда на националното законодателство да задължи компетентния орган да възстанови сумите на осигуреното лице.

По отношение на имуществените вреди посочва, че са представени съответните доказателства за извършеното плащане. Неимуществените посочва, че са тревоги, болки, страдания, депресия, отчаяност, липса на надежда, свързани с несигурност от предстоящата операция – дали ще се състои или не, което е обвързано с наличието на

финансови средства за това. Забавянето на операцията на детето с близо 3 месеца след подаване на заявлението за финансиране е съпроводено с влошено състояние, допълнителни болки и страдания. Счита, че претърпените неимуществени вреди следва да бъдат обезщетено справедливо за сумата от 10 000 лв. Относно периода, за който се търпят вредите посочва, че е от 14.10.2019 г. /датата на подаване на заявлението за финансиране/ до момента на подаване на исковата молба. Моли за осъждане на ответника.

В съдебно заседание, законният представител на малолетния ищец се явява лично и заедно с адв. Г., които поддържат исковата молба и молят за присъждане на претендираните суми, представляваща обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди. Претендират разноски по делото.

В представени писмени бележки доразвиват съображенията си за основателност на исковата претенция, както по отношение на имуществените, така и по отношение на неимуществените вреди. Моли за уважаване на исковата претенция в цялост и предвид направеното увеличение на иска.

Ответникът, Национална здравноосигурителна каса, чрез процесуалните си представители юк М. и юк Р., е депозирал отговор на исковата молба, с който я оспорва като неоснователна. Счита, че не се установяват всички елементи от фактическия състав на чл. 1, ал.1 ЗОДОВ относно имуществените вреди. Това е така, тъй като ответникът се е произнесъл с благоприятен за ищеца акт - заповед № РД-Е-113-01-361/14.02.2023 г., с която управителя на НЗОК е одобрил заплащането на платената на 21.01.2020 г. операция. Поради това ответникът не е станал причина за подаване на исковата молба, тъй като по вина на ищеца не е било възможно да се отстранят последиците от отменения акт. До датата на подаване на исковата молба в НЗОК не са били представени финансово-отчетни документи, удостоверяващи извършеното лечение. За това ищецът е уведомен с писмо от 25.07.2023 г. Спорен счита и въпросът доколко твърдения вредоносен резултат настъпва в следствие на отменената заповед, тъй като въз основа на съдебните производства завършили с окончателното отменително решение, е издадена заповед, която удовлетворява финансовите претенции на ищеца. Заповедта, както се посочи не е изпълнена поради бездействие на ищеца, а не по вина на ответника. Посочва, че в случай, че претенцията за имуществени вреди бъде уважена, това няма да отмени задължението за изпълнение на заповед № РД-Е-113-01-361/14.02.2023 г. управителят на НЗОК, поради което ще бъде налице двойно обезщетяване. Относно иска за присъждане на неимуществени вреди считат, че не е доказан по размер, а същия е силно завишен. Освен това намират, че не е налице причинна връзка с отменения административен акт. Молят за отхвърляне на иска.

В съдебно заседание се представлява от юк М., който оспорва исковата молба и моли за нейното отхвърляне, както по отношение на имуществените, така и по отношение на неимуществените вреди.

Представителят на СГП излага становище за основателност на исковата претенция и моли за нейното уважаване.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От приобщеното към настоящето дело адм.д. № 5680/2020 г. по описа на АССГ е видно, че делото е образувано по жалба от М. А. П., като родител и законен представител на М. О. П. срещу Заповед № РД-Е-113-01-523 от 28.05.2020г. на управителя на НЗОК, с която на М. О. П. е отказано заплащането на услуги по чл. 7 и чл. 8 от Наредба № 2 от 27 март 2019 г. поради възможността лечението да бъде своевременно осъществено в лечебни заведения в Република България /съгласно становищата на двама външни консултанти/ и поради това, че не се заплащат дейности, за които не е получено предварително одобрение по реда на Наредба № 2 от 27 март 2019г.

С решение № 5308/02.09.2021 г., постановено по посоченото дело, заповедта на управителя на НЗОК е отменена, а преписката е изпратена на органа, на който е указано да се произнесе по заявлението на М. П., в качеството ѝ на законен представител на малолетното дете, в три месечен срок, считано от влизане в сила на решението.

Решението е оставено в сила с решение № 4196/04.05.2022 г., постановено по адм.д. № 11742/2021 г. по описа на ВАС, VI отд.

От съдържащите се в делото доказателства се установява, че М. А. П., като родител и законен представител на М. О. П., е подала заявление с вх. № Е113-01-916 от 14.10.2019 г. за заплащане на медицински и други услуги по чл. 82, ал. 1а и ал. 3 от Закона за здравето на българските граждани до 18-годишна възраст, придружено с медицински протокол от 07.10.2019 г. на ЛКК на УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД, с водеща диагноза: коронарна хипоспадия на половия член. Изкривяване на половия член и препоръка за лечение в клиниката в Б..

С писмо, изх. № Е113-01-916/17.10.2019 г. от М. А. П. са изискани епикризи от хоспитализации с основната диагноза от диагностициране на заболяването до момента на изпращане на писмото на основание чл. 27, ал. 2 от Наредба № 2 от 27 март 2019 г.

С писмо изх. № Е113-01-916/17.10.2019 г. от УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД е изискано изготвяне на протокол от ЛКК по детска урология въз основа на медицинската документация на лицето М. О. П. на основание чл. 29, ал. 1 и ал. 2, т. 4 от Наредба № 2 от 27 март 2019 г.

С писмо вх. № Е113-01-916/24.10.2019 г. бащата на детето е представил допълнителни документи: епикриза от Т. Болница С. за лечение в периода от 07.06.2011 г. до 14.06.2011 г., окончателна диагноза – хипоспадия, операция – възстановяване при еписпадия или хипоспадия; епикриза от УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД за лечение в периода от 28.03.2016 г. до 30.03.2016 г. по КП № 77 „Оперативни процедури при вродени заболявания от пикочо-половата система“ с диагноза – Други форми на атрезия и стеноза на уретрата и шийката на пикочния мехур.

На 11.11.2019 г. УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД е предоставил медицински протокол от 29.10.2019 г. на ЛКК – отделение по урология на деца, в което е посочено, че детето М. О. П. може да бъде оперирано в отделението на болницата.

На 19.11.2019 г. е проведено заседание на специализираната комисия по чл. 27, ал. 1 от Наредба № 2 от 27 март 2019г., резултатите от което са обективирани в протокол, като се формира извод за представяне на оферта от болница „Б. Медик“, [населено място], С. .

Допълнително с писмо изх. № Е113-01-916/20.11.2019 г. от М. А. П. са изискани допълнителни конкретно посочени документи, сред които и оферта за лечението на М. О. П. в болница „Б. Медик“, [населено място], С., с информация за план/вид

дейност на предстоящото лечение, прогнозна стойност на предлаганото лечение, какво от посочената прогнозна стойност се покрива с формуляр S2 и каква сума е необходима да се плати допълнително /ако има такава/, период на хоспитализация /дата на прием и дата на изписване/.

На 21.11.2019 г. е проведено ново заседание на специализираната комисия, като формиран извод за извършване на превод на представената оферта и необходимост от становище на двама външни експерти от списъка по чл. 14, ал. 1 от Наредба № 2 от 27 март 2019 г. съобразно профила на заболяването.

С доклад № E113-01-916/28.11.2019 г. е постъпил превод на фактура от английски на български език № 054/2019г. на „Б. Медик“, [населено място], С., отнасяща се до лечението на М. О. П. с диагноза – етап след неуспешна хирургическа интервенция на коронални хипоспадии, остатъчни хипоспадии, вентрална кривина на пениса, планирана хирургическа интервенция – пълна реконструкция на пениса, сума на интервенцията и болничните разходи – 6 500 евро.

С писмо вх. № E113-01-916/29.11.2019 г., проф. д-р И. С. е предоставил отговор, съгласно който и предвид заключението на специализираната комисия по детска урология на УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД за невъзможността за продължаване на лечението в България, се дава препоръка за финансово подпомагане на лечението на М. О. П. в „Б. Медик“, [населено място], С..

След извършен преглед на детето от проф. Ч. С. е посочено, че няма индикации за оперативна корекция, но е уместна консултация със специалист по хипоспадия /вх. № E113-01-916/16.12.2019 г./.

С писмо изх. № E113-01-916/21.01.2020г. е поискан от доц. К. Н., Началник клиника в „СБАЛО“ ЕАД, доклад на основание чл. 28, ал. 1 от Наредба № 2 от 27 март 2019 г. /л. 96/.

След изискване, с писмо вх. № E113-01-916/30.01.2020г. и 31.01.2020г. проф. К. Н. е представил становище по случая, в което посочва, че наличието на коронарна хипоспадия съчетано с тежко изкривяване на половия член, непреодоляно с оперативна корекция, е проблем, който тепърва ще пречи на по-нататъшното развитие на момчето. Посочено е, че детето е редно да се оперира в УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД, поради ясно изразената позиция на отделението на детска урология, като при липса на ангажимент от болницата или противоречиви мнения да се насочи към преглед и евентуална корекция в клиниката в Б.. Изразява мнение, че следва да бъде установено кой поема отговорност за извършването на повторна оперативна интервенция, доколкото оперативните корекции при извършена вече една неуспешна изискват опит и хирургически умения и е редно да се извършват в клиники и отделения с голям опит и оборот на такива пациенти.

От М. А. П. е поискано да изрази писмено своето изрично съгласие или несъгласие лечението на сина ѝ да бъде извършено в лечебното заведение на територията на Република България.

С писмо вх. № E113-01-916/26.03.2020 г. М. А. П. уведомява, че на 21.01.2020 г. детето е оперирано в клиника „Б. Медик“, [населено място], С., като прилага снимки, отразяващи състоянието му преди и след операцията. С последващо писмо вх. № E113-01-916/09.04.2020г. М. А. П. заявява, че желае преписката да бъде продължена.

След изискване на доклад по образец, с писмо вх. № E113-01-916/30.04.2020 г. проф. Ч. С. е уведомил, че детето може да се лекува в България, в отделение по детска урология в УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД. С писмо вх. № E113-01-916/07.05.2020 г.

проф. д-р К. Н. уведомяма, че клиника по детска урология в УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ЕАД поема отговорност за операцията, като не е необходима такава в чужбина.

На 14.05.2020 г. е проведено заседание на специализираната комисия по чл. 27, ал. 1 от Наредба № 2 от 27 март 2019г., резултатите от което са обективирани в протокол, като е посочено, че комисията предлага на управителя на НЗОК да издаде заповед, с която да откаже заплащането на организационно и финансово подпомагане на медицински и други услуги – оперативно лечение в клиника „Б. Медик“, [населено място], С., съгласно получените отрицателни доклади/становища от външни експерти. Изготвена е докладна записка № Е113-01-916/27.05.2020г. от председателя на специализирана комисия, в същия смисъл.

Въз основа на изложеното управителят на НЗОК е издал Заповед № РД-Е-113-01-523/28.05.2020 г., с която е отказал на М. О. П. заплащането на услуги по чл. 7 и чл. 8 от Наредба № 2 от 27 март 2019 г. поради възможността лечението да бъде своевременно осъществено в лечебни заведения в Република България и поради това, че не се заплащат дейности, за които не е получено предварително одобрение по реда на Наредба № 2 от 27 март 2019г., предвид на това, че е извършена операция на детето на 21.01.2020 г. в клиника „Б. Медик“, [населено място], С..

По делото се представиха финансови документи – сметка за медицинска интервенция, от която се установява, че за извършена на 21.01.2020 г. операция на М. П. в клиника „Б. Медик“, [населено място], С. е заплатена сумата от 4 500 евро, в която сума е включена операцията, упойка и болнични грижи.

От представена фактура, касов бон и епикриза от 30.01.2020 г. е видно, че в следствие на операцията са възникнали усложнения, които са лекувани в клиника „Б. Медик“, [населено място], С., за което е заплатена сумата от 115,66 евро.

Представи се удостоверение от Специализиран център за генитално-уринарна реконструктивна хирургия в Б., С., с което е удостоверено, че фондация С. П. е получила плащане от М. П., като майка на техния пациент М. П., който е лекуван при тях и ме у извършена операция на 21.01.2020 г. в специализирания център. Плащането е извършено в брой и е на стойност 4 500 евро.

Представена е и епикриза за оперативно лечение на детето.

След влизане в сила на решение № 5308/02.09.2021 г., по адм.д. № 5680/2020 г. по описа на АССГ, с което е отменена Заповед № РД-Е-113-01-523/28.05.2020 г. на управителя на НЗОК за отказано финансиране, управителя на НЗОК е издал Заповед № РД-Е113-01-361/14.02.2023 г., с която е одобрено заплащането по реда на чл. 7, ал.1, т.1, пр. първо от Наредбата за диагностични и лечебни процедури – оперативно лечение на М. О. П. в клиника „Б. Медик“, [населено място], С., в размер на 6 500 евро, съгласно представена оферта и план за лечение, считано от 21.01.2020 г. Одобрено е и заплащането на детето и един негов придружител, както и преводчески услуги при необходимост, съобразно периода, определен за лечение.

Въз основа на заповедта, между М. П. и НЗОК, представлявана от и.д. управителя, е сключен договор № РД-Е113-03-518/16.03.2023 г. за ползване на услугата по чл. 7 и чл. 8 от Наредбата. С чл. 5 от договора ищецът е задължен да подаде заявление по образец № 2 към чл. 23, ал.1 от Наредбата за медицинските и други услуги, както и съответните, посочени в чл. 23 документи. С чл. 6 от наредбата, ищеца е задължен в едномесечен срок от приключване на лечебните процедури да , съответно от завръщането си в България да предостави копия на медицинската документация,

удостоверяваща извършените процедури, фактури за изразходваните средства, документи удостоверяващи транспортни разходи.

От доказателствата по делото се установява, че М. П. е подала заявление вх. № Е113-01-916/22.02.2023 г. за възстановяване на разходи за одобрено със Заповед № РД-Е113-01-361/14.02.2023 г. лечение на малолетния М. П. в клиника „Б. Медик“, [населено място], С..

С писмо изх. № Е113-01-916/25.07.2023 г. /след подаване на исковата молба и след получаването ѝ от представител на ответника за отговор/ главният секретар на НЗОК е уведомил М. П., че не е представила заверено копие от медицинската документация, удостоверяваща проведеното лечение на детето, както и оригиналите на финансово-отчетните документи, доказващи извършените плащания в друга държава. Представена е единствено предварителна оферта за цената на лечението, която е от 23.10.2019 г. и тя не доказва извършеното плащане за лечението. Уведомена е също, че за да бъде даден ход на процедурата по възстановяване на разходите, следва да представи конкретно посочени в писмото документи, в едномесечен срок от получаване на писмото.

Не са представени доказателства за връчването на писмото на неговия адресат.

По делото се събраха и гласни доказателства, като в качеството му на свидетел беше разпитан бащата на детето О. М. П.. Свидетелят свидетелства за това, че М. се родил с вродена аномалия, хипоспадия. Изчакали определен период да поизрасне и пристъпили към операция, направена тук в България, която обаче била неуспешна. Наложило се втора операция. Той бил на 5 години и към този момент не осъзнавал проблема, но когато ходил до тоалетна по малка нужда го болял корема и не можел да се изходи нормално, уринирал накриво. Когато пораснал имал болка, започнал да има възпаления, започнал дори да се изпуска. В училище му се подигравали. През 2019 г. бил на 9 години и тогава имал възможност за операция в С.. Майка му подала заявление, тъй като им било необходимо за финансовото подпомагане. След септември-октомври 2019 г. М. спрял да ходи на училище от притеснение. Много добре осъзнавал какво се случва, вече бил достатъчно голям. Тогова бащата не работел на постоянна работа и притеснението било още по-голямо. Тормозело го, че родителите му не разполагат с финанси, тъй като той имал големи надежди за операцията. Той си представял, че това ще му промени живота. Сестра му го успокоявала. Затворил се, отдръпнал се от децата. С успешната операция се решил проблема. Той се чувства виновен, че са теглили кредити. Имал си терзания, към настоящия момент също има.

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССТГ, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Предмет на разглеждане са обективно и субективно съединени иски от М. О. П., с ЕГН [ЕГН] /малолетен/, действащ чрез неговата майка и законен представител М. А. П. срещу НЗОК, с които моли съда да осъди ответника да му заплати сумата от общо 21 252,25 лв. /след увеличение на исковата претенция/, представляваща претърпени от ищеца имуществени в размер на 4500 евро – 8801,23 лв., представляващи направени разходи за извършена операция на ищеца извън България, 1 041,48 лв. лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССТГ – 04.05.2022 г. до датата

на подаване на исковата молба и 115,66 евро – 226,21 лв., представляващи направени разходи във връзка с усложнено здравословно състояние на ищеца от 30.01.2020 г., както и неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., изразяващи се в болки, страдания, депресия, отчаяност, чувство на безнадеждност, несигурност от предстоящата операция и липсата на финансиране за нея и 1183,33 лв. лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба, всичко в следствие на отменен по съдебен ред административен акт – Заповед № РД-Е-113-01-523/28.05.2020 г. на управителя на НЗОК, ведно със законната лихва върху претендираните главници, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумите.

Съдът намира подадената искова молба за допустима и като такава следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Целта е неблагоприятните последици от евентуално положително за увредения решение да бъдат понесени от бюджета на това учреждение, в чиито състав са причинителите на вредите. Съгласно изискванията на чл. 205 от АПК исковите за обезщетение за вреди се предявяват срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт /имуществената и неимуществената/ и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липса на някой от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред.

Първият въпрос, който следва да бъде разгледан, е въпросът за пасивната процесуална легитимация на ответника по този иск. За да бъде един ответник надлежна страна по иск по чл. 203 АПК, следва незаконосъобразния акт, действие или бездействие да бъдат издадени или съответно извършени/неизвършени от длъжностно лице, намиращо се в трудово или служебно правоотношение с учреждението, срещу което е предявен иска. Т.е., всяко едно учреждение, юридическо лице или друга държавна организация, отговарят за вредите, които техни служители са причинили на граждани и юридически лица, със своите незаконосъобразни актове, действия или бездействия. Поради това, пасивно легитимиран по иска по чл. 1 ЗОВОД е юридическото лице, в чиято структура се намира служителят, издал отменения акт, от който се претендира да са претърпени вредите.

Процесуалната легитимация на страните в исковото производство следва единствено от твърденията, изложени в исковата молба свързани с наличието на претендираното право. В конкретния случай ищецът твърди, че настъпването на вредите, за които се претендира да бъдат обезщетени, са резултат от издаването на незаконосъобразна заповед от управителя на НЗОК. С оглед изложеното, именно НЗОК е юридическото лице, което е пасивно легитимираното да отговаря за вредите лице, с оглед разпоредбата на чл. 204 АПК.

Съдът намира, че е налице първата предпоставка на визираната в чл. 1, ал.1 ЗОДОВ хипотеза, а именно налице е незаконосъобразен административен акт, надлежно отменен като такъв, по съответния ред. Безспорно установено по делото е, че Заповед № РД-Е-113-01-523/28.05.2020 г. на управителя на НЗОК, с която е отказано финансиране лечението на ищеца, е отменена с решение № 5308/02.09.2021 г., постановено по адм.д. № 5680/2020 г. по описа на АССГ, оставено в сила с решение № 4196/04.05.2022 г., постановено по адм.д. № 11742/2021 г. по описа на ВАС, VI отд. В този смисъл е налице първата предпоставка – незаконосъобразен административен акт на орган или длъжностно лице на държавата, в лицето на НЗОК, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменен по съответния ред.

По отношение на претенцията за заплащане на имуществени вреди.

Ищецът претендира присъждане на имуществени вреди на размер на 8 801,23 лв., представляващи заплатените разходи за извършена операция на ищеца извън България, 1 041,48 лв. лихва за забава върху тази сума, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба и 226,21 лв., представляващи направени разходи във връзка с усложнено здравословно състояние на ищеца от 30.01.2020 г.

Така предявените претенции за имуществени вреди, настоящият съдебен състав намира за основателни. Безспорно по делото се установява, че по повод нужда от финансиране на оперативно лечение извън страната, майката на малолетния ищец М. П., е подала заявление при ответника на 14.10.2019 г. Проучването по случая продължило повече от 7 месеца и е завършило на 28.05.2020 г. с постановен отказ от финансиране, който е отменен от съда като незаконосъобразен. Междувременно, поради възникналата необходимост и при проявено разбиране от клиника „Б. Медик“, [населено място], С., които направили отстъпки в цената, на 21.01.2020 г. операцията на малолетния М. П. е извършена успешно. За оперативното лечение родителите заплатили сумата от 4 500 евро, равняваща се на 8 801,23 лв., за което са представени надлежни платежни документи, удостоверяващи извършено плащане по повод операцията. След операцията, на 30.01.2020 г. детето получило усложнение, за което се наложило допълнително заплащане на изследвания и лечение, в размер на 115,66 евро или 226,21 лв., за което също са представени надлежни, както финансови, така и медицински документи. След влизане в сила на отменителното съдебно решение, ответникът е издал Заповед № РД-Е113-01-361/14.02.2023 г., с която е одобрил финансирането за първоначално заявената сума от 6 500 евро. В следствие на заповедта е сключен договор между ищеца и ответника за изплащане на сумата, но към датата на последното по делото открито съдебно заседание, плащане не е извършено.

От изложеното се установява, че е налична имуществената вреда за ищеца в претендирания размер от 8 801,23 лв. и 226,21 лв., или общо 9 027,44 лв. Имуствената вреда се доказва с оглед на това, че ищеца е направил разходи за лечение в чужбина, в претендирания размер. Следва да се направи уточнението, че разходите във връзка с усложненото здравословно състояние на детето, следва да се приемат като част от лечението, тъй като усложнението е възникнало във връзка с направената операция. Поради това разходите следва да се приемат за едно цяло, като такива по лечението на детето, за което първоначално е отказано финансиране. Тази вреда, настоящият съдебен състав приема, че е в пряка причинно следствена връзка с

отменения по съдебен ред административен акт, поради което и подлежи на обезщетяване. Ако не беше отказано финансирането на лечението, същото щеше да бъде заплатено от НЗОК и нямаше да се налага родителите на детето да събират средствата, необходими за операцията и съответно да се опитват да се договорят с лекаря, извършил операцията, да я направи за по-ниска сума. Следва да се има предвид, че макар операцията да е извършена и съответно сумата платена на 21.01.2020 г., което е преди постановяване на отменената в последствие заповед, това не прекъсва причинно-следствената връзка и не погасява правото на ищеца да претендира обезщетяване на заплатената сума. Това е така, тъй като заявлението за изплащане на сумата е подадено своевременно, два месеца преди извършване на операцията, колкото е и законовия срок за произнасяне от страна на НЗОК. Въпреки това, управителят на НЗОК се е произнесъл след повече от след седем месеца от подаденото заявление. А докато НЗОК е разменяла писма и становища с различни лекари, специалисти в областта, необходимостта от извършване на оперативното лечение е принудило родителите самостоятелно да търсят финансиране на операцията. Т.е., налице е забавяне в произнасянето, което не може да се тълкува в ущърб на заявителя. По тази причина съдът приема, че настъпилата вреда и пряко причинена от първоначално забавеното, а в последствие и отказаното финансира. Доколкото след забавата е последвал отказ от финансиране, не може да се говори за мълчалив отказ от финансиране или пък незаконосъобразно бездействие на органа, и не следва да се приема, че имуществената вреда е в следствие на този мълчалив отказ или незаконосъобразно бездействие. Налице е изрично произнасяне, неблагоприятно за ищеца, отменено по съответния ред, което е накарало родителите на ищеца да заплатят сами операцията в клиника „Б. Медик“, [населено място], С. и по този начин е причинена имуществена вреда за ищеца.

Фактът, че НЗОК в следствие на отменително решение на съда е издал позитивен за ищеца акт, с който одобрява финансирането в първоначалния заявен размер от 6 500 евро, не променя факта на претърпяната вреда и възникване на правото на обезщетяването ѝ за ищеца. Това е така, тъй като реално плащане по тази заповед няма, родителите не са получили сумата, която са платили за операцията на детето. Без значение за правния спор е факта, че родителите не са представили пред НЗОК изискваните от ответника документи, което е причина за неизвършване на плащането. Това е така, тъй като сумата, която ищците претендират като имуществена вреда, те търпят от отмяната по съдебен ред на негативен за тях административен акт. Т.е., ако НЗОК не им беше отказала плащането на разходите за лечение на детето в клиника „Б. Медик“, [населено място], С., нямаше да се стигне до извършването на тези разходи от родителите, т.е. те нямаше да претърпят вредите, които са претърпели. Освен това, съобщение за представяне на съответните документи, НЗОК е изпратила едва след подаване на исковата молба /писмо с изх. № Е113-01-916/25.07.2023 г./. В крайна сметка за ищеца е важно да получи възстановяване на сумата, която е платил за лечението, без да е от значение дали това ще стане след осъдително съдебно решение или след изплащане на сумата по заповедта. Освен това, въпреки че НЗОК твърди, че липсват съответните финансови документи по тяхната преписка, то такива са представени по делото и пред съда. По делото се представиха съответните финансови документи, от които е видно, че разходите са направени, както и може да се установи техният размер. Ако НЗОК имаше воля да изплати сумата, платена за лечението, то на база документите по делото можеше да стори това.

Следва да се отбележи, че в ситуация на възникнала необходимост от скъпо струващо лечение на дете, родителите са поставени в трудна ситуация, в която се налага да намерят начин детето да бъде лекувано, да намерят средствата за това лечение, както и да намерят финансов и битов начин да осигурят престоя си в друга държава. Това са все утежняващи обстоятелства, които ги поставят в трудна ситуация. По тази причина, задължение на държавата в лицето на НЗОК, е да съдейства в максимална степен за случване на тези неща. Вместо това, държавата затрупва с бюрократични спънки родителите и вместо да ги подпомогне, съобразно влязло в сила съдебно решение, търси начин да не прояви активност при изплащането на средствата. Това е в разрез с основните функции на държавата, която има цел да осигури достъп до качествено и достъпно здравеопазване на гражданите. Съгласно чл. 81, ал. 2, т. 1 от Закона за здравето /33/, всеки български гражданин има право на достъпна медицинска помощ при условията и по реда на този закон и на Закона за здравното осигуряване. Правото на достъпна медицинска помощ се осъществява при прилагане на принципите на своевременност, достатъчност и качество на медицинската помощ, които са основни, ръководни начала за осъществяване на визираната правнорегламентирана дейност. В съответствие с чл. 86 от 33, правата на пациента се основават и произтичат от принципите, прилагащи се при осъществяване правото на медицинска помощ. Опазване здравето на гражданите като състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, формулирано като национален приоритет от чл. 2 на 33, е гарантирано от държавата чрез принципите на равнопоставеност при ползване на здравни услуги и осигуряване на достъпна и качествена здравна помощ, съгласно т. 1 и т. 2 на чл. 2 от 33. В текстовете на чл. 79 и чл. 80 от Раздел I на Глава трета от 33, озаглавен "Достъпност и качество на медицинската помощ", посочва, че медицинската помощ в Република България се осъществява чрез прилагане на утвърдени от медицинската наука и практика методи и технологии, като качеството на медицинската помощ се основава на медицински стандарти, утвърдени по реда на чл. 6, ал. 1 Закона за лечебните заведения и Правилата за добра медицинска практика.

Поради изложеното, настоящият съдебен състав приема за доказани имуществените вреди в пълния им претендиран размер, а именно сумата от 8 801,23 лв., представляваща заплатените разходи за извършена операция на ищеца извън България, клиника „Б. Медик“, [населено място], С., на 21.01.2020 г. и сумата от 226,21 лв., представляваща направени разходи във връзка с усложнено здравословно състояние на ищеца от 30.01.2020 г., във връзка с операцията.

Предвид основателността на исковата претенция основателен е и иска за лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба, в размер на 1 041,48 лв. След служебно пресмятане на лихвата за забава за посочения период, съдът стига до сумата от 1 106,60 лв., но тъй като се претендира сумата от 1 041,48 лв. и такава следва да се присъди, тъй като в противен случай, ще се стигне до свръх петитум.

По отношение на претенцията за заплащане на неимуществени вреди.

Ищецът, чрез неговия законен представител претендира осъждане на ответника да му заплати и претърпените от постановения отказ за финансиране неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., изразяващи се в болки, страдания, депресия, отчаяност, чувство на безнадеждност, несигурност от предстоящата операция и липсата на финансиране

за нея и 1183,33 лв. лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба.

Настоящият съдебен състав приема за доказани претърпените неимуществени вреди от малолетния М. П.. От събраните по делото гласни доказателства, с разпита в качеството му на свидетел на бащата на ищеца, се установява, че в периода след подаване на заявлението до извършване на операцията, а и след това до постановения отказ и съответно неговата отмяна, детето било отчаяно, притеснено и изпаднало в депресия, тъй като тъкмо се появила надежда за него да се излекува, и трябвало да се сблъска с трудностите на родителите по намиране на средства за това.

М. се родил с вродена аномалия, хипоспадия. Родителите изчакали определен период от време, за да поизрасне и пристъпили към операция, направена тук в България, която обаче била неуспешна. Наложило се втора операция, която само поправила щетите, нанесени от първата. Детето било на 5 години и към този момент не осъзнавал проблема, но когато ходил до тоалетна по малка нужда го болял корема и не можел да се изходи нормално, уринирал накриво. Когато пораснал имал болка, започнал да има възпаления, започнал дори да се изпуска. В училище му се подигравали. През 2019 г., когато е подадено заявлението за финансиране, вече бил на 9 години и осъзнавал проблема, който има. В този период детето вече много добре осъзнавал какво се случва, вече бил достатъчно голям. Наличието на проблема довело до подигравки от съучениците му, тъй като се случвало да се изпуска в училище. От притеснение и неудобство спрял да посещава училище от септември-октомври 2019 г. Именно тогава се появила възможност за операция в С., за извършването на която майка му подала заявление, тъй като им било необходимо за финансовото подпомагане. Възможността на извършване на операцията извън България дала голяма надежда на М., че проблемът му ще бъде разрешен и ще може да живее нормален живот, без подигравки и притеснения. В този момент обаче бащата не работел на постоянна работа и родителите нямали възможност за заплатят операцията. Поради това, притеснението било още по-голямо. Малолетният се тормозел, че родителите му не разполагат с финанси за лечението. Представял си, че това ще промени живота му. Сестра му го успокоявала. Страхът дали ще бъде извършена операцията накарала деветгодишния тогава М. да се затвори в себе си и да се отдръпне от децата. Тъй като се наложило родителите да осигурят самостоятелно финансирането на операцията, детето се чувствало виновен, че се наложило родителите му да теглят кредити.

Доколкото съдът приема за доказана претендираната неимуществена вреда, при определяне на размера на справедливото обезщетяване следва да съобрази някои факти и обстоятелства. При определяне размера на неимуществените вреди следва да съобрази продължителността на негативния ефект на акта върху личността, интензитета, възрастта на ищеца и способността му да преодолява трудностите в живота. Трудно е да се разграничат негативните последици от самото вродено заболяване от тези, причинени от забавеното произнасяне по заявлението за финансиране и в следствие от отказа от финансиране. Въпреки това за разграничителен момент може да се приеме надеждата, която е породена у детето от възможността за операция извън България и разочарованието от липсата на средства за това. В периода от подаването на заявлението от майката на ищеца на 14.10.2019 г. до провеждане на операцията на 21.01.2020 г. детето е било силно притеснено и несигурно дали ще се намерят средства за провеждане на операцията, което пък да му

даде шанс за нормален живот. Стресът е бил силен за дете на девет годишна възраст в този период, което се е чувствало виновно за това, че се налага родителите му да теглят кредит. След провеждане на операцията до постановяване на отказа на 28.05.2020 г., макар и при успешна операция, детето е преживяло негативно забавянето в произнасянето и тревогата дали ще му отпуснат средствата, с които да възстановят средствата, които са набавени от родителите му за извършената операция. Стресът и несигурността продължават и към настоящия момент за детето, тъй като и до момента, макар и при наличие на отменен административен акт и при постановяване на позитивен такъв за ищеца, плащане не е настъпило. Всички тези притеснения и стрес, съчетани с ниската възраст на ищеца, дете на девет години към 2019 г., както и с тежкото му здравословно състояние, се отразяват негативно на психическото здраве на малолетния, което в момента е в деликатна тийнейджърска възраст и е с незряла психика. Поради изложеното, настоящият съдебен състав приема, че размера на неимуществените вреди, които ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца, определен съобразно виждането на състава за справедливост, е в размер малко над средния претендират от ищеца, а именно 6 000 лв.

Предвид частичната основателността на исковата претенция за неимуществени вреди, частично основателен е иска за лихва за забава, считано от датата на влизане в сила на решението на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба, в размер на 754,40 лв., до която сума достигна съдът след служебно пресмятане на лихвата за забава за посочения период. За сумата от 4 000 лв. главница за неимуществени вреди и сумата от 428,93 лв. лихва за забава върху тази сума, искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Основателна е и претенцията за присъждане на законната лихва върху присъдените суми, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумите, който размер е неопределяем, предвид на това, че не е ясно кога сумите ще бъдат изплатени на ищеца.

По разноските:

Предвид изхода на спора, на ищеца се дължат разноски съобразно уважената част от исковите. Ищецът претендира такива за държавна такса и адвокатско възнаграждение съгласно представен списък, в размер на 3 010,00 лв. Ответникът е възразил за прекомерност на възнаграждението на адвоката, предвид на което при определяне на размера му съдът следва да съобрази фактическата и правна сложност на делото и съответно разпоредбите на Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения, чл. 8, ал.1, вр. чл. 7, ал.2, т. 3, когато интереса е от 10 000 до 25 000 лв. За дело с интерес от 21 252,14 лв., размерът на минималния адвокатски хонорар е 2 312,70 лв. Съдът съобрази, че делото се отличава с по-висока степен на сложност от правна страна, но с обичайната за този вид дела степен на сложност от фактическа, както и че е проведено едно съдебно заседание, но пък процесуалният представител на ищеца е проявил активност в процеса на доказване по делото, поради което сче, че претендираната сума от 3000 лв. за адвокатско възнаграждение не е прекомерно завишена. Съобразно уважената част от иска разноските, които следва да се присъдят на ищеца са в размер на 2 382,72 лв.

На ответният орган също се дължат разноски, съобразно отхвърлената част от иска, но предвид на това, че не претендира такива, не следва да му се присъждат.

Така мотивиран и на основание чл. 203, Административен съд, С. град, II отд., 59 състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса, представлявана от управителя ѝ, със седалище в [населено място], [улица] **ДА ЗАПЛАТИ** на М. О. П., с ЕГН [ЕГН] /малолетен/, представляван от неговата майка и законен представител М. А. П., с ЕГН [ЕГН] от [населено място] сумата от **8 801,23 лв.**, представляваща претърпени от ищеца имуществени вреди, изразяващи се в направени разходи за извършена операция на ищеца извън България, в клиника „Б. Медик“, [населено място], С., сумата от **1 041,48 лв.** лихва за забава върху посочената сума, считано от датата на влизане в сила на решение № 5308/02.09.2021 г., постановено по адм.д. № 5680/2020 г. на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба – 03.07.2023 г., сумата от **226,21 лв.**, представляваща претърпени от ищеца имуществени вреди, изразяващи се в направени разходи във връзка с усложнено здравословно състояние, в следствие на проведената операция на ищеца от 30.01.2020 г., сумата от **6 000 лв.**, представляваща неимуществени вреди претърпени от ищеца, изразяващи се в болки, страдания, депресия, отчаяност, чувство на безнадеждност, несигурност от предстоящата операция и липсата на финансиране за нея, считано от датата на подаване на заявлението за финансиране - 14.10.2019 г. до настоящия момент, както и сумата от **754,40 лв.** лихва за забава върху сумата от 6 000 лв., считано от датата на влизане в сила на решение № 5308/02.09.2021 г., постановено по адм.д. № 5680/2020 г. на АССГ – 04.05.2022 г. до датата на подаване на исковата молба – 03.07.2023 г., всички суми в следствие на отменен по съдебен ред административен акт – Заповед № РД-Е-113-01-523/28.05.2020 г. на управителя на НЗОК, с който е отказано заплащането на ищеца на услуги по чл. 7 и чл. 8 от Наредба I 2/27.03.2019 г. на управителя на НЗОК, **ведно със законната лихва** върху присъдените главници, считано от датата на подаване на исковата молба 03.07.2023 г. до окончателното изплащане на сумите, **КАТО ОТХВЪРЛЯ** иска за присъждане на неимуществени вреди за сумата от 4 000 лв., представляваща разликата между претендирания размер от 10 000 лв. и присъдения такъв от 6 000 лв. и иска за присъждане на лихва върху неимуществените вреди за сумата от 428,93 лв., представляваща разликата между претендирания размер на лихвата от 1183,33 лв. и присъдения такъв от 754,40 лв. като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса, представлявана от управителя ѝ, със седалище в [населено място], [улица] **ДА ЗАПЛАТИ** на М. О. П., с ЕГН [ЕГН] /малолетен/, представляван от неговата майка и законен представител М. А. П., с ЕГН [ЕГН] от [населено място] сумата от **2 382,72 лв.**, представляваща направени по делото разноски съобразно уважената част на исковите за адвокатско възнаграждение и държавна такса.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване, с касационна жалба, пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му.

Препис от решението да се изпрати на страните по спора.

СЪДИЯ:

